

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Ludovici Schönleben, Carnioli Labacensis, SS.
Theologiae Doctoris, Protonotarij Apostolici,
Archi-Diaconi Carnioliae Inferioris. Horae Subsecivae
Dominicales. Sive Discursus Sacri De Tempore ...**

Cum quadruplici Indice I. Discursuum. II. Locorum Sacrae Scripturae. III.
Rerum & Verborum. IV. Historiarum & Mythologiarum

Pars Hyemalis Et Verna Ab Adventu Ad Pentecosten. - Insertis aliquot
Allocutionibus Academicis

Schönleben, Johann Ludwig

Salisburgi, 1676

Discursus XXIV. Dominica II. post Pascha. Crudele Interesse. Thema.
Mercenarius autem, & qui non est Pastor, videt lupum venientem, &
dimittit oves, & fugit; & lupus rapit, dispergit oves.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47077](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47077)

Phil. 4.

quæ est assiduus motus & agitatio affectuum. Itaque hæreat nobis illa Pauli sententia, altè in corde missa: *De cætero Fratres, quæcunque sunt vera, quæcunque pudica, quæcunque iusta, quæcunque sancta, quæcunque amabilia, quæcunque bonæ famæ: si qua virtus, si qua laus disciplina, hæc cogitate, & DEUS PACIS erit vobiscum, PAX VOBIS.*

DISCURSUS XXIV.

Dominica II. post Pascha.

Crudele Interesse

T H E M A.

Mercenarius autem, & qui non est Pastor, videt lupum venientem, & dimittit oves, & fugit; & lupus rapit, & dispergit oves. *Joan. 10.*

SYNOPSIS.

- I. Sicut bonus Pastor utilitatem propriam postponit communi, ita viceversa Mercenarius suis tantum in hiis lucris & commodis propter Interesse, quod in corpora & animas exercet crudelitatem.
- II. Et quidem Interessati alij sunt qui præsumunt, alij qui subsunt, utrique easdem ferè maximas observant, & utile separant ab honesto, quod est repugnare naturæ.
- III. Nam secundum naturam est, quod ipse tibi nolis fieri alteri non facere; hi vero non inquirunt quid prosit vel placeat alijs, sed quid sibi; licet noceat alijs.
- IV. In-

IV. Innumeri verò sunt ex hominum omni genere, statu, conditione, qui privato Interesse student, cum alieno damno, & sæpè ruina.

V. Triplex verò potissimum regnat in mundo Interesse, ambitionis, avaritiæ, & voluptatis, cujus causa homines invicem nocent, peiores feris, quæ similibus sibi parant. Primi generis lugubre exemplum præbet Soldani Armuziani filius, qui parentum ac fratrum ruina seipsum etiam oppressit.

VI. Nihil mitius agit Interesse avaritiæ, cujus exemplum parentes Poloni militis, qui eum propter spem pecuniæ occiderunt ignari, quod filium occiderent, & postmodum desperarunt.

VII. Plura ejusmodi suppetrent ex sacris literis, sed recentia etiam hærent, utinam vel hoc documentum haberet, quod Interesse privatum noceat tam animæ quam corpori.

VIII. Interesse voluptatis crudelissimum etiam est, castigavit Pharaonem, perdidit Gabonitas & Sichimitas. Crudelitas etiam ostenditur ex casu Romildæ Foro Juliensis.

IX. Consideremus ergo quid prosit nobis aliena appetere, & per proximorum injurias frenos laxare nostris cupediis, cum nobis per eas noceamus, si placet aliquod Interesse, placeat quod honestum est, Deo servire propter ttributionem.

Mercenarius autem, & qui non est Pastor, videt lupum venientem, & dimittit oves, & fugit, & lupus rapit, & dispergit oves. *Joan. 10.*

I.

Hodiernum Evangelium ponit nobis ob oculos bonum Pastorem, & malum Pastorem, seu potius non Pastorem Mercenarium. Bonus Pastor in sensu literali Evangelij, est ipse Christus benedictus, qui animam suam posuit pro ovibus suis, qui ante paucos dies

R r

salu-

S. Pet.
Chrysol.
serm. 23.

S. Greg.
serm. 14.
in Evang.

salutatus ut Rex, sacrificavit ut Sacerdos, ad occisionem deductus ut ovis: hodie ut Pastor proponitur. Sed memineris Christiane, quod *Tibi Rex, Tibi Sacerdos, Tibi Pastor, Tibi sacrificium, Tibi agnus, Tibi ovis, Tibi totum factus est, qui fecerat totum.* Atque ut cæteros titulos nunc seponam, uno Pastoris titulo Christianis omnibus exemplar se præbet, ad quod respiciat in Principatu Monarcha, in aula Consiliarius, in templo Sacerdos, in Urbe Magistratus, in domo Paterfamilias, in conscientia quilibet fidelis. Omnes etenim isti Pastores sunt animarum, quæ illis concreditæ eatenus sunt, ut pro illis rationem sint reddituri. Qui ergo hanc curam negligit, profectò mercenarium se constituit, qui bonum privatum publico, utilitatem suam communi anteponit. *Mercenarius quippe est* (ut loquitur D. Gregorius) *qui locum quidem Pastoris tenet, sed lucra animarum non quærit, terrenis commodis inhiat, honore prælationis gaudet, temporalibus lucris pascitur, impensa sibi ab hominibus reverentia letatur.* Quæ tametsi Pastores Ecclesiasticos & Prælatos potissimum concernant; de quolibet tamen Christiano, qui suæ imprimis animæ curam debet gerere, intelligi possunt. Mercenarium ego dico & non Pastorem animæ suæ, sed immanem Polyphemum, qui propter temporale commodum, propter Diabolicum *Interesse*, negligit animam suam, eamque lupis infernalibus discerpendam relinquit. *Interesse* inquam cui propemodum totus mundus servit, tametsi mille doceatur experiētiis, quod crudeliter non tantum corpora sed animas interimat. Hoc proinde *Interesse Crudele* vobis hodie paulò superiore sermone exponam, ut concepto tantæ Crude-

lita-

litatis odio studeatis ex Mercenariis fieri veri Pastores, tam qui aliis præestis sive ut Magistratus sive ut Patresfamilias, quam qui privatam agitis vitam; omnibus enim sollicitudo incumbit ne anteponan temporalia commoda utilitati animarum.

II. Duo sunt genera *Interessatorum*, utrumque execrandum, & noxium ipsis *Interessatis*. Primum eorum quibus ex officio incumbit aliorum curam gerere, quales sunt omnes Prælati Ecclesiastici, Pastores animarum, Reges, Principes, Judices, Magistratus, Consiliarii, Advocati, Patresfamilias qui tenentur plus procurare bonum commune quam privatum, plus invigilare ne Respublica damnum patiatur quam res domestica, & dicere cum M. Salvio Imperatore morituro: *Faciam ut omnes intelligant, quem Imperatorem elegeritis, qui non vos pro se, sed se pro vobis dedit.* Atque hi si postposita cura boni publici de suis plus æquo solliciti sint gravissimè delinquant, & faciunt sibiipsis suum *Interesse Crudele*. Alterum genus est eorum qui majorem corporis sui & rerum temporalium curam habent, quam animæ, & propter modicum rei transitoriae *Interesse*, perdunt *Interesse* animæ eamque præcipitant in æternam damnationem; his vel maximè *Interesse* proprium, fit *Interesse Crudele*. Illorum axiomata sunt, quæ & isti per consequentiam sibi faciunt familiaria: *Principi, nullum injustum, quod fructuosum: Quod libet licet. Jus est in armis. In summa fortuna id æquius quod validius. Sit pro ratione voluntas. Quidquid utile sit, id fieri honestum etiamsi antea non videretur. Sua retinere privata domus, de alienis certare regiam laudem esse.* At quantum mali hæc principia in mundum invehant, facilius est cogitare

Xiphil. in
Oibone.

Corn. Tac.
cit. Jul.
Cæs.

Lips. in
Polit.

Senec.
Trag.

Cic. lib.
3. de Of-
fic.

Cic. de
offic. lib.
3. c. 2.

quam eloqui. Et nemini hætenus plus nocuerunt quam authoribus. *Redit in authorem scelus.* De primo genere mihi hoc loco sermo non est: de posterioribus loquor, qui fundamentum omnium actionum suarum ponunt utilitatem sejunctam ab honestate, quo nihil perniciosius esse potest in commerciis humanæ vitæ. Hoc quippe pessumdat Respublicas, evertit urbes & Provincias, dissolvit vincula Societatis Rumanæ, conculcat leges, naturam violat, rationis dictamen infringit, implet damnatis gehennam. Observat sapienter Princeps oratorum: *Socratem eos merito execrari solere, qui primum utile & honestum naturæ coherentia, opinione distraxerunt, qua nulla major perniciēs humano generi potuit asferri.* Horret natura turpitudinem, horret vitia, & quidquid vitiosum est, id naturæ contrarium: proinde ubi propria utilitas conjuncta est vitio, separata ab honestate, necesse est ut sit contra naturam. Neque ex eo quod utilitas secundum naturam esse videatur, omne quod utile censetur verè utile est, quia nisi simul honestum sit, nisi rationi conforme, nisi legibus naturæ aptatum, non utile est, sed noxium & execrandum. Unde idem Cicero solo rationis ductu agnovit: *Si nihil est tam contra naturam quam turpitudine, nihil secundum naturam quam utilitas, certè in eadem re utili turpitudine esse non potest: quod qui parum perspiciunt, hi sæpè versutos homines, & callidos admirantes, eorum malitiam sapientiam judicant.* Callidis & versutis una præ oculis semper est utilitas, nulla honesti cura, sine quo tamen nulla est secundum naturam & rationem utilitas.

III. Quid enim illud naturæ & rationi conformatum dices, quod cum aliena injuria conjunctum

Etum fuerit? Ubi ergo illa servatoris gnōme ipsis Ethnicis celebrata: *Quod tibi non vis fieri alteri ne feceris?* quam usque adeò æstimavit Alexander Severus Imperator, ut non modo suis eam sæpius inculcaverit, verum etiam passim in operibus describi voluerit. Id Lampridius hisce verbis expressit: *Cum milites de via ad alicujus possessionem deflecerent, puniebat (Alexander) & si quis honoratior esset, alloquebatur: Visne hoc in agro tuo fieri, quod alteri facis? Clamabatque sæpius quod à quibusdam sive Judæis sive Christianis audierat, & tenebat: idque per præconem, cum aliquem emendaret, dici jubebat: QUOD TIBI FIERI NON VIS, ALTERI NE FECERIS: quam sententiam usque adeò dilexit, ut & in Palatio, & in publicis operibus præscribi juberet.* Hæc scriptor Ethnicus de Ethnico Imperatore. Atverò quibus una semper in animo versatur cogitatio de Interesse privato, non curant, quid sibi fieri non velint, sed quid velint; non quid aliis noxium, sed quid sibi proficium; non quid justum & honestum sit, sed quid utile ad consequenda ambitiosæ vanitatis fastigia, ad voluptatum cupedias, ad augendas facultates, per fas & nefas, per alienas ruinas, per legum violationem; immemores illius documenti: *Suæ cuique utilitati, quod sine alterius injuria fieri possit, serviendum esse.*

IV. Malum hoc usque adeò mundum pervasit, ut quod olim solos inter Magnates, & Principes, velut arcanum & absconditum mysterium erat, nunc in privatis domibus legis vicem obtineat. Taceo illos qui ut ad aliquam dignitatis umbram prorepant, mille committunt indignitates, & quos nisi suo Interesse putarent posse prodesse ne oculo

Rr 3

qui-

Æl. Lam-
prid in
Severo.
c. 51.

Cic. lib. 2.
de Offic.

quidem dignarentur, profundis inclinationibus, pileorum depositionibus, adulatoriis phrasibus, manuum & vestium basiis plus sæpè adorant quàm Deum in Templo. Taceo illos, qui totam suam felicitatem reponunt in eo, ut æstimentur & honorentur à populo, ideóque captandæ auræ populari totos dies, menses, annos, imò totam ferè vitam impendunt pro modico Interesse vulgaris applausus. Taceo illos qui jura habent venalia, & Justitiæ Portas aperiunt solis portantibus: *si nihil attuleris, ibis amice foras*. Quod etiam illorum idiomate Interesse dicitur. Taceo illos, qui pauperum patrocinia vel suscipere renuunt, vel suscepta languidè tractant, & indicem horologii ultra primam non sinunt progredi, quia non affertur oleum Interesse, quo rotæ ungantur. Taceo alios Reipublicæ minus noxios. Illis meritò, quisquis sapit, succenseat, quos acuto calamo graphicè depingit bonus Author, eorum interiora & arcana sensa evolvens: apud quos scilicet, *Circumvenire socium solertia vocatur; mentiri, urbanum; omnes fallere, prudentiæ; nulli fidere providentiæ; omnes suspectos habere, securitatis; nulli animum recludere sapientis est: omnibus detrabere generosi animi; maledicere omnibus, fortis est; evolare ad ferrum etiam nullâ datâ occasione, viri est; alieno thoro insidiari, matronarumque ac Virginum pudicitia incumbere, elegantia quoddam genus est; omnia spondere, nil largiri, aulicæ comitatus est; commodis, opibus, honoribus suis, quacunque viâ equâ aut iniquâ studere, etiam cum amicorum eversione, sodalium depreffione, bonorum dejectione, innocentiam damnatione, viri est ad Rempublicam nati, privata sua publicis antepone, adeóque hæc perdere ut tua evehas, industria est: Et plura his similia*

Scriban.
in Chri.
Patien.

Ha quæ pro scopo habent *Interesse* privatum, sed ultimo tandem futurum *Crudele*. His adjuuge & alios, qui specie boni publici procurant privatum: quales insinuat Justus Lipsius: *Duces in bello rem suam faciunt, publicæ parum accedit*. Unde annotavit etiam Aristoteles: *Apud quosdam lex est, ut qui agros habent vicinos, hi non admittantur ad consilium belli adversus illos suscipiendi, quasi ob privatam sui causam, rectè consilium dare non valentes*. Hæc quidem lex etiam est in judiciis, ne confideant qui reo vel Actori sanguinis nexu colligantur, quod tamen subinde dissimulari videas; aut si hi recedant substituuntur amicitiae & patrocini nexu magis conjuncti. Pestilentissimum verò genus est illorum, qui ut privato *Interesse* indulgeant, multorum ruinam procurant. Quales sæpè belli Duces æmulatione honoris mutua stimulatî hosti potius quam æmulo relinquunt victoriam, & suæ invidiæ, æmuli infamiæ, exercitus lanienâ, Provinciarum excidio parentant. Adeò Diabolicum *Interesse* per omnes status, gradus, ordines, Magistratus, tribunalia, domos se insinuat, ut si non in corporibus, certè in animabus postliminio crudelitatem suam exerceat, quia *Pessimus veri affectus & judicij venenum sua cuique utilitas*, ait Tacitus.

V. Quam veritatem ut clariùs dispiciatis, & quasi manibus palpetis, date mihi veniam, ut uno alterove exemplo dicta corroborem. Et ne latius me diffundam, triplex potissimum adverro regnare in mundo *Interesse*, cui myriades populorum ita deseruiunt, ut seipsas ei ceu victimas immolent. *Interesse* videlicet ambitionis, avaritiæ, voluptatis: omnia feris omnibus crudeliora. Nam feræ sibiipsis

Lips. Ep.
72. Cent.
3.
Arist. lib.
7. Polit.
c. 10.

Tacit. lib.
1. Annal.

&

Sen de I-
ra lib. 2.
c. 8.

Ludov.
Roman.
Hodæpor.
de Persia
c. 2. & 3.
Steng. E-
xempl.
lib. 2.c. 4.

& sui similibus parcunt, Interesse pari furore Interestatum perimit, & alios ejusdem genij, generis, sanguinis. Quos videtur expressisse Cordubensis Philosophus, cum ait : *Nulli nisi ex alterius damno questus est : felicem oderunt, infelicem contemnuunt : majore gravantur, minori graves sunt : diversis stimulantur cupiditatibus : omnia perdit ob levem voluptatem prædamque cupiunt. Non alia quam in ludo gladiatorio vita est, cum iisdem viventium pugnantiumque. Ferarum iste conventus est ; nisi quod illæ inter se placide sunt, morsuque similium abstinunt ; hi mutua laceratione satiantur. Hoc uno ab animantibus brutis differunt, quod illa mansuescunt alentibus, horum rabies ipsos à quibus est nutrita depascitur.* Ecce tibi exemplar ad hanc conformatum Ideam, quod si extendas ad integras familias quæ subinde inter se ambitiosè de primatu, de æstimatione aliisque vanitatibus concertant, utque una emineat, premuntur plures, prò quantum ferarum invenies, quibus includendis nullum Augiæ stabulum sufficiat. Armuzia urbs & Principatus in Perside Anno 1508. Soldanum habuit multis nominibus felicem, quæ augebat in spem posteritatis copiosa proles. Undecim omnino filij masculi ornabant domum, minimus natus simplicior & semifatuus habitus ; hinc à parentibus æquè ac fratribus contemptus. Natus major inescatus dulci veneno proprii Interesse, & ambitionis peste correptus in id incubuit, ut cum parentem & fratrum rina solus dominaretur : populo interim (ut solent qui privata publicis anteponunt) exosus, & passim nominatus *catenatus Diabolus*. Verè catenatus, quia catenam traxit à *crudeli Interesse* omnium vitiorum *Nam radix omnium malorum cupiditas : quæ* ho-

hominem ad in auditum seculis crimen impulit, ut de patrē, matre, fratribus necandis consilium caperet. Ergo captatā nocturnæ quietis occasione stricto pugione in cubile parentum, mox fratrum irrupit: patri, matri & novem fratribus parricidali crudelitate oculos effodit: decimum natu minimum stoliditatis opinio ab immani scelere exemit. Ita viginti duos oculos in una patina cruentos, & oculos suorum, siccis ipse & lætis oculis aspexit. Neque hic stetit crudelitas: exoculatos enim omnes in unum conclave suam orbitatem lamentabili questu deplorantes conclusit, & subiecto igne vivos cremavit. Fabulosa videantur nomina Scinis & Procrustis ad hanc immanitatem collata. Minimus frater stupore excussus ē regia profiliens & per compita discursans, dum ad fani asylum confugit, altissima clamabat voce: *Ivi alla, o Deus, quam impius est frater meus, qui cruentā manu sceptrum invasit, regnumque violentā successione injustus heres, nefarius successor occupavit.* Attonito adhuc populo seditio coepit gliscere, quam tamen callidus parricida armato milite sopivit. Atque ut sibi Principatum muniret, censuit fulciendum eorum interitu per quos fortuna Patris constiterat. Erant ij ex regno Presbyteri Joannis duo, vel bello olim capti vel empti Christiani, quorum alter mutato pridem nomine Machomet, alter Cain apud Armuzianos appellabatur, uterque Soldano dum viveret æquē charus ac fidus. Ergo vocatum seorsim Machometum interrogat an pro Soldano agnosceret quocum loqueretur? affirmantis manum blandissimē apprehendit, honoribus dein auxit, promittens maiora si collegam alterum Christianum Cain ē medio

S s tollat.

tollat. Verum Machomet neglecta spe promissionis, contempto metu, ostendit cuncta se potius paratum agere vel pati, quam obstringere tam nefario perfidiæ crimine, ut amicum perimeret quocum triginta annos inter læta & prospera vixisset, Tyrannus ubi vidit se surdo loqui, nullâ aliâ petitione oneratum dimisit. Et mox advocato Caino eadem arte tentavit Machometum perimere. Cainus magis cereus assensum præbuit, & arma indutus futuræ scenæ idonea Machometum adiit. Suspicatus ille, quod res erat tempestivè occurrit æquè armatus, & exprobatâ perfidia tandem flexit, ut procumbens Cain in genua consilium Tyranni detegeret, & in ejus potius perniciem conjuraret. Simulans deinde se confecisse imperata, Tyrannum accedit, refert Machometum vixisse. Quod ubi ille inaudiit gratiis actis in complexum Caini properavit, & (ô vindicem Deum etiam solum meditati *Intercesse!*) dum amplectitur novus Joab nimis credulum Abner, clam vibrato pugione transverberat. Illicò pervenit cædis rumor ad Machometum, qui omni morâ sepositâ ad Aulam properans, non petitiâ audientiâ tanquam primæ admissiois aulicus, intrepidè Soldanum aggressus est, qui ab eo quem mortuum crediderat se peti videns dirigit. At ille tot funeribus etiam Tyranni funere cumulat, se ab hoste, regnum à Tyranno liberavit. Tum collecto milite convocato populo rei seriem enarrans, omnium plausu exceptus, & Soldani successor acclamatus est. Verum Machomet pacatis intra viginti dies turbis, Principis filium superstitem natu minimum produxit eique diadema imposuit, contentus Gubernatoris titulo, donec regius puer

puer adolefceret. *O crudele Interesse ambitionis!* quod non in alios tantum, sed ipsummet authorem defæviit, tredecim funeribus cruentatum! *Nempè sibi parat malum, qui alteri parat*, ut vetus fert adagium à sapiente aliis verbis expressum: *Qui in altum mittit lapidem super caput eius cadet.* Et rursus: *Qui fordit forream incidet in eam.*

Democrit. ap. Arist. lib. 3. Rhet. Eccli. 27. Prov. 26.

VI. Nihil mitius agit cum avaris *Interesse Crudele* avaritiæ, cujus penè quotidianas spectare licet Tragœdias: Unde S. Chrysostomus detonans in divitias convenientissimè illas describit: *Fugitivæ divitiæ sunt, ab hoc in illum transeuntes; atque utinam transirent solum, non etiam occiderent.* Nam præterquam quod deserunt, etiam gladio tradunt, & in barathrum pertrahunt. *Ecce ingratiæ sunt, fugitivæ, homicidæ, crudeles, implacabiles, bestię incurabiles.* Quod sanè expertus est Polonus ille de quo Balinghemius. Fuit inquit è Martia Polonorum gente nonnemo patria Pultoviensis, cui vita militaris placuit. Castro secutus multis annis à patria absuit. Insigniter sive stipendiis sive prædis ditatus, ut opes suas cum parentibus communes faceret revêrtit in patriam: Sed quia diuturna absentia vultus & habitus magnam fecerat mutationem, neque noscebat suos, neque noscebatur. Jam erat in conspectu urbis patriæ cum obviam habuit mulierem ignotam ex negotio in rus egredientem, quam interrogabat ex nomine de parentibus, quæ respondit superstites esse, & se quoque illorum filiam. Ad quod verbum exhilaratus miles. Quod benè vertat inquit: Et ego illorum sum filius, frater tuus. Illa hæsitante, miles ex equo defiliit, & nudato aliquantum brachio: En ait, ut me fratrem tuum esse credas, si-

S. Chrysost. To. 5. hom. Cum Sarronin.

Ant. Balinghem. in Zoopæd. tit. Hospitalitas. Stengel. Judic. div. To. 3. 6. 7.

gnum mihi à natura & matre impressum, notum omnibus domesticis. Agnito signo soror in collum & amplexum fratris irruens felicem reditum gratulatur, & jubet ad parentes properare, dum ipsa die sequenti redux, longiore & jucundiore ejus aliquo frueretur. Ita illa in pagum vicinum, ipse ad urbem pergens, paternam ingressus domum à nemine agnitus est: atque ut plenior faceret lætitiā domesticis dissimulare statuit in diem crastinum quis esset: cœnam nihilominus largam parari jubens cum parentibus lætus affedit; eā finitā farcinam oppido gravidam illis servandam tradidit, necdum agnitus. Vetus proverbium est: *occasio facit furem*. In somnum prolapsus milite parentes contrectare farcinam, suspicari quod erat aurum, scrutari, concupiscere: verbo concludunt: trucidetur miles, pecunia nostris usibus deserviet. O iterum *Crudele Interesse!* mulier viro audacior cultrum arripit, filij post multas noctes insuaves suaviter dormientis jugulum petit, & crudeliter necat. Corpus è lecto detractum adhuc calens clam in effossa humo sepelitur. Orto sole properans soror domum revertitur, quærit ubi frater, quocum heri locuta, cujus nativum signum vidisset, contrectasset? Expalluerunt parentes velut fulmine idem ad talia verba, & cum inspecto iterum cadavere signum filij agnovissent inconsolabilibus lamentis, domum, urbem, cœlum impleverunt. Pater urbe egressus absque arbitro è publico civitatis patibulo seipsum suspendit: mater eodem cultro quo pridie filij fauces, suum quoque guttur dissecuit: filiā inter tria cadavera *Crudele Interesse* avaritiæ detestante. Contigit hæc Tragedia Anno 1618. die 15. May.

VII. De-

VII. Desidero nunc Auditores mei, ut sæpius expendatis quàm *Crudele Interesse* sit avaritiæ, illud præsertim quod quæritur cum detrimento proximi. Poteram vobis allegare Interesse Judæ traditoris cui laqueum peperit *Interesse* : poteram adducere *Interesse* Ananiæ & Saphiræ : *Intetesse* villici iniquitatis, *Interesse* servi suffocantis conservum, *Interesse* divitis destruentis horrea & disponentis de vita quam nocte erat finiturus, sed hæc licet digito Dei scripta, vobis dudum nota. Recentia quæ avidius excipiuntur, non carent etiam suis stimulis. Hoc saltem infigite memoriæ omne *Interesse Crudele*, quod si non perdit corpus, perdit animam. *Quod avaro ærumniosius fuerit? quando is præterquam quod animam suam perdit, etiam corpus innumerabilibus curis extenuat.* Ait S. Chrysostomus. Parcite corporibus, parcite animabus vestris.

S. Chry.
sost in
Psal. 48.
hom. 2.

VIII. Jam verò, ut me promissi fide liberem tertium æquè *Crudele Interesse*, quod est voluptatis & insanæ libidinis meum considerate. Et subeat primum memoriam Pharaon, qui ablatâ Abrahamo Sarâ uxore affectus est plagis maximis cum universâ domo, & unius *Interesse*, multorum flagellis castigatum est. Gabaonitæ abusi uxore peregrini levitæ; eaque mortua concitarunt adversum se universum Israël, & deleta ferè est tribus Benjamin, propter paucorum effrænatam libidinem. Sichem filius Hemor Principis Sichimitarum ob raptam Dinam filiam Liæ & Jacobi circumcissus cum omnibus sichimitis, se & patrem & omnes sichimitas eodem involuit interitu, vindicantibus sororis stuprum, filiis Jacob. Sed hæc fortè præter intentionem eorum, qui suis serviebat cupediis, evene-

Gen. 12.

Judic. 20.

Gen. 34.

Paul.
Warnefr.
de reb
Longob.
lib. 4.
c. 38.

Henr.
Pallad.
de reb.
Foroiul.

runt. Illos quis non crudeles pronuntiet, qui ut fruantur desideratis voluptatibus, proculcant jura divina & humana, cædes & parricidia ceu ludum habent, obliviscuntur omnem honestatem, vincula sanguinis non verentur abrumpere; & quæ proximis eventura mala prævident, non præcavent dummodo lugendis amoribus potiantur. Tragicum planè est quod de Gisulphi Ducis Foroiulij conjugē narrat Paulus Diaconus. Inuasērat Hunnorum Rex Caganus Foroiuliensē Provinciam, cui tunc Gisulphus Longobardus Ducis titulo præerat, qui cum barbaro hoste congressus & fortiter dimicans cum multis suorum occubuit. Uxor Ducis Romilda cum non nullis primoribus, filijs & filiabus se in castro Foroiulienfi (quod idem cum Utinenfi putat Palladius) uti ilia ferebant tempora munierat. Accessit Caganus cum exercitu, quem eminus circa muros obequitantem Regem juvenem, florentem ætate, decora corporis Symmetria conspiciens Romilda, in eius exarsit amorem, & fœminea, id est impotenti cupiditate oblita omnis honesti, prolium, civium, patriæ, privatum suum *Interesse* publico anteponebat, ei ultro per nuntium urbem & cives tradere se paratam significavit, si nuptias juvenis Regis sperare posset. Commissa tunc inter se fuerunt duo *Interesse*, unum libidinis Romildæ cum excidio patriæ, alterum ambitionis Cagani cum Tyrannide in proditos. Uterque suo voto potitus est: Romilda unius noctis uxor, Caganus plurimum dierum Tyrannus, & insanis hisce *Interesse* litatum est sanguine plurimorum. Proditâ & occupatâ urbe, Romilda ceu Regina habita, Filij & primores urbis in fidem recepti. Mox altera nocte re-

pu-

pudiata Romilda duodecim barbaris Hunnis tradita est, qui ea abusi die postero in patenti campo immanis libidinis foeminam in palum egerunt addita exprobratione: *Talem te dignum est habere maritum.* Urbs direpta & incendio absumpta: Filij in servitutem abducti vix fuga evaserunt. Magnates cum civibus in campo qui Foro-Julium à Pannonia dividebat trucidati sunt. Sic sævit etiam in propinquos, & proprium sanguinem, sed vel maximè in authorem *Crudelesse Interesse.* Sic sæpè multis male est, ut uni sit benè, cum contingat etiam nec uni bene esse; & plerunque illi pessimè, qui cum aliena perniciæ suam venatur utilitatem.

IX. Queritur Apostolus de Cooperatoribus suis ad Philippenses scribens: *omnes quæ sua sunt querunt, non quæ sunt Jesu Christi.* Querela hæc universalis est, omnibus potest convenire Christianis, qui animas minoris faciunt quàm corpora, qui lucrum temporale præponunt æterno: sed *Quid prodest homini si universum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur,* Quid prodest si per alienam ruinam elucteris ad fastigium fugacis & periculosi honoris? quid prodest si cum proximi nocumento per usuras, fraudes, rapinas violentias Cræsi opes congreges, quæ in tuam conspirent perniciem? quid prodest si omni voluptate hujus mundi fruaris, quæ tandem in amaritudinem desinet, & interim animæ detrimentum patiaris? O Christiane, si tantopere te delectat quærere quæ tua sunt, non quæ JESU Christi, nec potes tibi persuadere ut seposito omni *Interesse* Deo servias ac animam tuam eripias lupis infernalibus: ades docebo te quomodo nundineris *Interesse*, utile & simul ho-

Phil. 2.

ne-

Psal. 118.

S. Ign. E-
pist. ad
Rom.

nestum, idque exemplo Prophetæ, qui de se ipso
 profitetur : *Inclina vi cor meum ad faciendas justifica-
 tiones tuas in æternum propter retributionem.* Retribu-
 tio divinæ gratiæ, & gloriæ est *Interesse*, quod licet
 appetere, ejusque lucrum honestissimum est. Et
 qui non potest amare Deum propter ipsum, quia
 ex se amabilis est, amet saltem *propter retributionem*,
 quia remunerator est, & omnia nostra opera com-
 pensat superabunter, hic in præsentī per gratiam;
 in futuro per gloriam. Sed felicior ille est, qui non
quærit quæ sua sunt, sed quæ Jesu Christi, & veraciter
 dicere potest cum S. Ignatio Martyre : *Nunc inci-
 pio Christi esse discipulus, nihil de his quæ videntur de-
 siderans, ut Jesum Christum inveniam.* Talis profectò
 nullum quærit in mundo *Interesse*, & obtinet ni-
 hilominus illud quod solum est bonum, per-
 fectum, solidum, securum, æternum
Interesse in coelis.

DIS-